

DOĞA-İNSAN

YAŞADIKLARIM DÜŞÜNDÜKLERİM

Timurtaş Onan, Türkiye'yi dünyaya tanıtıyor

ULUSLARARASI alanında sınıfta fotoğrafıyla var olan bir başka sanatçımız da Timurtaş Onan, çok dizaynlı sergiler, albümler yapıyor. Uluslararası alan da adını her geçen gün etkin biçimde duyuyor. İstanbul konusundaki çalışmalar, sergileri ve albümleri sanat çevrelerinde ilgiyle izleniyor. Timurtaş'ın fotoğrafları, önlüklerdeki yıldızlarında kimin daha çok bilincek ve izlenecek. Buna çok ihtiyacımız var. Sanat dünyada yurt dışında var olmamız Timurtaş'a sordum...

■ Bugün sözü sana veriyorum. Ne zaman nerede doğдум, çocukların ne gibi mekanlar, nelerden etkilendim, neler okudum, çocukların çocukluğunda?

İstanbul'da doğдум, fotoğraf macerası ortaokul yıllarında annem ve babamla birlikte Kadıköy Rex Sinemasının kargasındaki pasajda dükkanından 8 mm filmler kırakızıma bağız. Antonioni'nin *Blow Up* filmimi Kadıköy Bahariye Ocak Sineması'nda izlediğimde on üç yaşında ve orta birdeydim. O dönemde babam Kodak Retinette 1-A fotoğraf makinesi ile ilk denemelerimi yapmaya başladım.

■ Sanatçılarından ve okuduğun kitaplar arasındaki kimlerden etkilendin?

Ailemin sanata olan merdingi sayesinde köyde yaşta birinci sınıf yazamı kitaplannı okumam ve sinema tarihinin öncemi filminden birçoğunu seyretmekti. Babam şire maraklıydı ve kendi de yazardı iyi de resim yapardı. Bu yükselen köyde yaşta birinci sınıfı okumamı incelemeye fırsatı buldum. Hic-

Fotoğraf: Rüştü Küçük

yoğu'nda Kar", "Tarihi Yenmeden Yanısmak", "İşk ve Gelişeler Şehri İstanbul" gibi uzun soluklu ve farklı tekniklerde ve konseptlerde projeler gerçekleştirdim. Birkaç yılın içindeki projeler de var.

ÖZEL BİR ŞEHİR İSTANBUL

İstanbul benim için özlüdür. İyi ve kötü yollar ile tam bir metropoldür. '70 ve '80 dönemlerde yaşam mistizizmi, Baykuş'ın adı mekânında yaşamıştık. Tarihi Yenmeden'da hanlar ve emekçiler, Haliç'teki yaşam, tersaneler, mezarlıklar. Herpsi bu şehrin bir parçası ve beni her gün sokakta davet ederler.

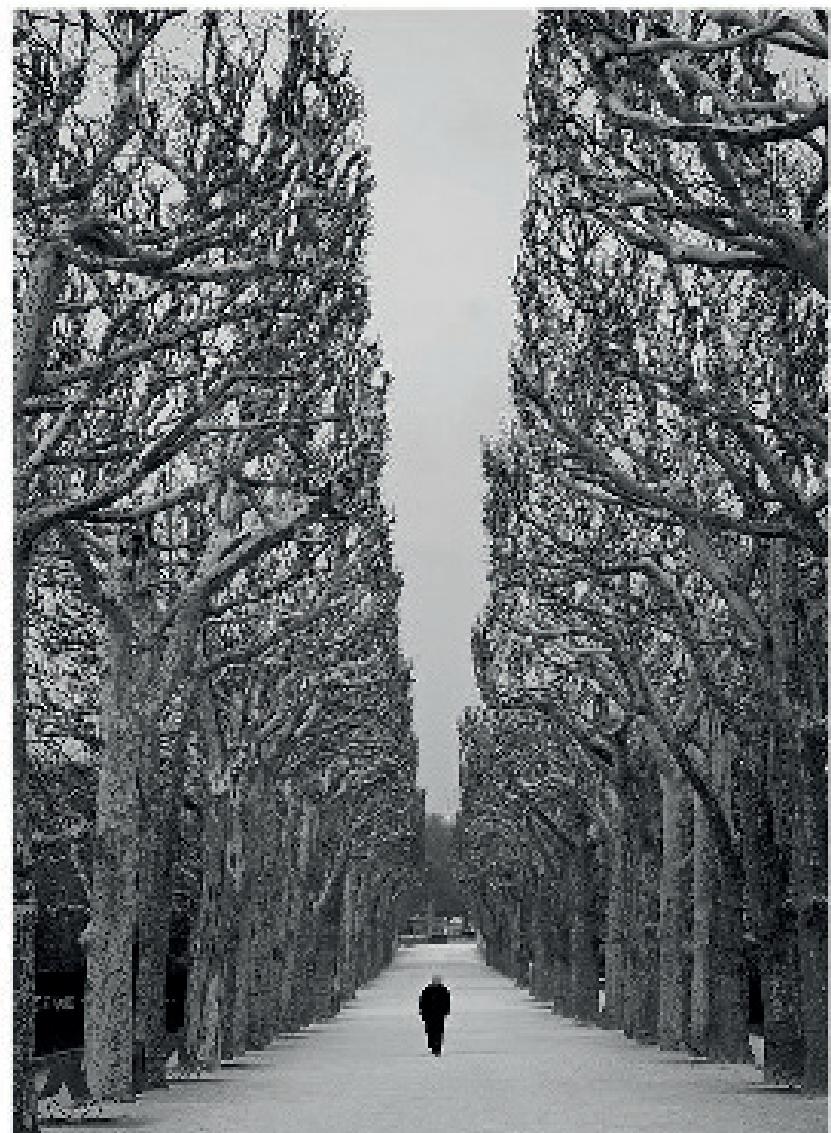
Sanatın her alamara olan ilgim beni sürekli beslenir, uyanık tutmam ve fazla aramaya sürenlerdir. Türkiye'de kolların yanı sıra Almanya, İngiltere, Yunanistan, Sırbistan, Bulgaristan gibi birçok ülkede sergiler açtım ve karma sergiler katıldım. Ayrıca gerçekleştirdiğim enstalasyonlarla ve multimedya çalışmalarıyla dünya çapında çeşitli sanatçılara çeşitli etkisimlerde birlikte oldum. Sosyal konularla balansel ilişkiler geliştirdim.

Aşiret bir kent geçigini söyleyebilirim kendime; Charles Baudelaire'in ortaya koyduğu İlhan'ın tipolojisi uygun olmak. Uzak dışarıya seyahat eden değil ama sevdığım şehirlerde gölemevi olsak bunan bırrıym. Bulunduğum yerde insanların yaşamını o şehrde olduğu mekânlarında içindeki basen misali, basen de dramatik bir şekilde vermeyi seviyorum.

Avrupa ve Balkan şehirlerinde gerçekleştirdiğim "Şehirlerde Koyalımk" adlı sergimi geçen yıl "GalatArt"ta açtım. Yıldızlık 10 yıldır sürekli olarak gittigim Paris, Belgrad ve Zagreb'de çalışmamın devam ediyor.

FOTOĞRAFCININ HİKA YESİ**LÜTFİ ÖZGÜNAYDIN**

lutfi.ozgunaydin@gmail.com

Yorganus Bosch, Peter Paul Rubens, Rembrandt gibi Flaman ve Hollandalılar en çok sevdiklerimdi. Enzimden Varklık dergisi ve yayınlanan eserler olmazdı ve işi müzik dinlenirdi. Pink Floyd, Led Zeppelin, King Crimson gibi rock gruplarından tutun Miles Davis, Nina Simone, Charlie Parker gibi caz ustalarına, Marvin Gaye, Barry White, Aretha Franklin gibi soul müzik şarkıcılarına kadar her tür müzik. Mark Twain, John Steinbeck, Dostoyevski, Edgar Allan Poe, Anton Cehov, Sait Faik Abarayırık, Oğuz Atay, Yaşar Kemal ve daha birçok yazanın çok etkiledi. Turgut Uyan, Ce-

lyondum. Bir gün büyük fotoğrafçı ve sanatçı Şehin Kaygın'ın fotoğraflarını beğenip bu yolda yürümemi stilemesle birlikte işe müttevolum. Fotoğraf artık kendimi itme etme bigimini olmustu. 1990 yılında Antalya'ya taşındım. Hava fotoğrafçılığı ve turizm konseptleri üzerine profesyonel olarak çalıştım. Bazi Prestiji dergilere konular getirdim.

Bu arada (1990-2000) Antalya Kaleiçi, Elmalı, Korkuteli, Alkeki gibi bölgelerde çeşitli köylerde ve yaylalarda projeler gerçekleştirdim. Buralar, "Masumiyet Öyküsü", "Kale-i Saâlik" gibi uzun soluluk projelerdi. Benim için fotoğraflarınmda otantik özellikleri vurgulanmakta ziyade o insanların coğulukuna, hayallere, umutlannı hissettmek daha önemliydi. Renkler, dokular zaten kundaklarından var olsalar bu mutluluk gizellikteki yerlerde. Bana sadece doğru anda deklansöre basmak kalmıştı.

Bu yollar boyunca periyodik olarak İstanbul'a gerek 80'li yıllardan beri Romanlar hakkında çektiğim "Bir Macalim Var" adlı proje me devam etti. İstanbul'a turkuza bir gelilde döndükten sonra "Beyoğlu Geçen", "Beyoğlu Neoklasik", "Be-

İŞİNE YANSIR

■ Dünyada etkilendiğiniz ve bejendiğiniz fotoğraflar kimlerdir?

Bejendim fotoğraflardan başkalmayı şubatın Robert Doisneau, Brassai, Henri Cartier Bresson, Manuel Alvarez Bravo, Edouard Boubat, Paul Strand, Eliot Erwitt mesela. Doisneau duygusu ve müzahi yöntemiyle eserlerine bakmayı en sevdigim fotoğraflardır. Hayvan olacak çok fotoğrafı var aslında, farklı coğrafyalardan, farklı kültürlerden. Bana göre herkes aynı bir dosyadır. Hepsinin kökeni, entellektüel birikimleri, gerginliği trümləri, yaşıqları ülkenin sosyo-ekonomik yapısı içindedir. Olsun güzeligi de burada. Herkes kendi derlerini de bir şekilde fotoğrafa tutunmuş farklı eserler veriyorlar. Ben kendi-

di ağrından söyleyeyim tüm işlerim eninde sonunda benim hikayem bana all ve sokaklara ve insanlara bakıyor da söyle. Beni motive eden şeyler okladığım kitaplardır, dinlediğim müzikler ve izlediğim filmlerdir.

■ Fotografta üşüp konusunu önsüzser misiniz? Ya da tarzı...

Tüm işlerim aynıyet duygusunu veriyor mu bilmem. Deime geometrik yapı ve anımlar arasında bir tutarlık sağlanmaya çalışım. Farklı dönemlerde bulduğum yerler, psikolojik durumum, sosyal ve politik ortamların etkisiyle, farklı teknikler ve işlerdeki farklı sınıflar ve renkler ürettim. Estetik açıdan bir özgünlük aradım tabii ama ne kadar başlıklı olduğundan emin değilim.

■ Timurtay Onan albümler yapıyor, Yurt içinde ve yurt dışında bu albümler değer buluyor. Nasıl hazırlıyorsunuz bu albümleri?

2000lerin ortasından beri tüm ligimi ve pateniyimi sadece sanat fotoğrafma vermedim. Sergiler açıyorum, kitapları yazıyorum. Her kitabı sevmek ve tasavvur etmek bir yıl süryor. Tasarımlarımın grafik sanatçısı oğlum Semra Onan yapıyor. 2018'de yayınlanan ve "İstanbul Beşiktaş"ının ilk kitabı olan "İstanbul Her Şeye Röviden", 80'lardan bu yana retrospektif bir seçildi.

GELECEK CALISMALAR

Geçen ay "İstanbul Bir Garip Şehir" adlı kitabımlı yayınladım. "Bir Garip Şehir" kentsel sosyo-kültürel ve sosyo-politik dönüşümü işaret ediyor. Hazırlanmasası iki yıl alacak olan "İstanbul'da Hanlar ve Beyoğlu Neo Classic", adlı iki uzun dönem projemin kitabı planlamaya aşamada. Önümüzdeki yıl ise mayıs ayında Lomografik yaklaşım "Dönen Şehir" adlı sergi ve kitap var.

En uzun soluluk projelerim "İpek ve Gölgeler Sehne İstanbul" ve 80'lardan bu yana çekdiğim Romanlar im yararı ile İngiliz "Bir Macalim Var" ile İngiliz kitap çalışmaları sürüyor.

KİTAPLAR

2020 İstanbul Bir Garip Şehir, 2018 İstanbul herşeye rağmen, 2010 Tarhi Yarınada/Yansımlar, 2009 İstanbul Blues, 2006 Türk Fotoğrafçıları Kütüphanesi No: 30, 2005 Beyoğlu Geceleri

FİLMOGRAFİ

2014 Gezi Hatırmak, 2010 Tarhi Yarınada/Yansımlar, 2010 Kramp, 2009 Hayat Tacettin Diker, 2008 Tarlabışında Neler Oluyor?, 2007 Sokak Çocukları